

special Melkkwaliteit

Het aantal kortingsgevallen op kiemgetal en groeiremmers neemt af, zo blijkt uit de cijfers van het Melk Controle Station Nederland (MCS) in Zutphen. Het aantal kortingen op celgetal is ook lager. Dit als gevolg van de versoepeling van de kortingsregeling.

Uit de monsters die de RMO-chauffeurs nemen als ze de melktank legen, bepaalt het MCS de melkkwaliteit. De beschikbare gegevens van 1995 tot en met 2002 tonen dat het kiemgetal stabiel is geweest met in het jaar 2000 een gunstig sprongetje naar beneden (zie figuur 1). Harrie van den Bijgaart, directeur technische zaken bij het MCS: 'Een verklaring voor de verbetering van 1999 naar 2000 is niet aan te geven. KKM kan hierop in invloed zijn geweest, maar niet in deze mate. De geleidelijke verbetering op het onderdeel groeiremmers kan denk ik wel voor een flink deel toegeschreven worden aan de borgingsmaatregelen die KKM vraagt.' Korting vanwege groeiremmers komt zelden voor. De 0,12 procent in 1995 is gedaald naar 0,06 in 2002. In België zijn de

voorzorgsmaatregelen voor wat betreft groeiremmers in de melk nog strenger. De werkgroep IKM (Integrale Kwaliteitszorg Melkproductie), de Belgische evenknie van KKM, stelt in haar lastenboek dat alle met medicamenten behandelde dieren na de wachtperiode eerst getest moeten worden voor de melk weer geleverd mag worden. Hoewel het MCS aangeeft dat KKM invloed heeft op de melkkwaliteit, kunnen woordvoerders van zowel KKM als IKM geen uitspraken doen over eventuele invloed op de melkkwaliteit door hun systemen. Het aantal kortingsgevallen door overschrijding van het maximaal aantal cellen daalde in 2000 met meer dan drie procent. In 1999 werd 4,61 procent gekort, in 2000 was dit slechts 1,56 procent. De oorzaak

van deze daling is geen gevolg van betere kwaliteit maar van een versoepeling van de kortingsregeling. Deze aanpassing is destijds ingevoerd om eenmalige uitschieters niet direct te bestraffen en om beter in de pas te lopen met de Europese Zuivelhygiënerichtlijn. 'Sinds er beoordeeld wordt op het geometrisch gemiddeld celgetal over de laatste drie maanden reageren veehouders duidelijk minder alert op een stijging van het tankcelgetal dan voorheen', aldus Van den Bijgaart.

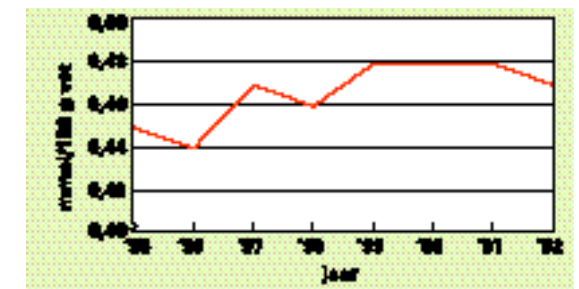
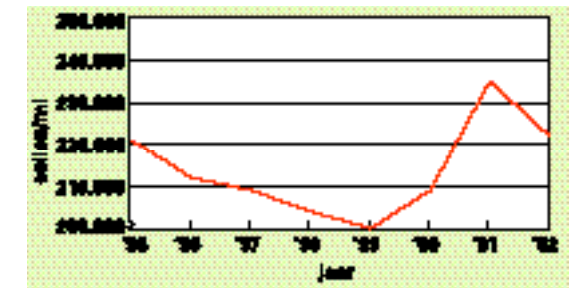
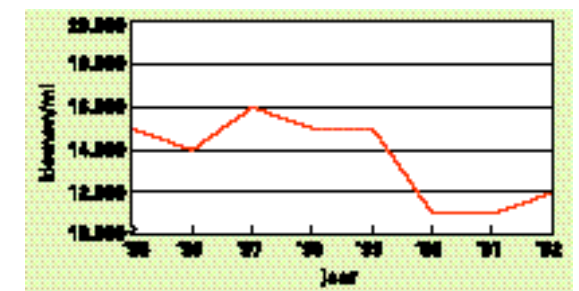
Gevolg MKZ-crisis

Het werkelijke celgetal was in 2000 hoger dan in 1999 (zie figuur 2). In 2001 steeg het gemiddelde celgetal nog verder. Dit was een gevolg van de MKZ-crisis van dat jaar. Veehouders hebben een aantal weken geen koecelgetalgegevens ontvangen, waardoor de dieren met een hoog celgetal niet getraceerd werden. Koeien die onder normale omstandigheden afgevoerd zouden worden, zijn langer aangehouden door het geldende vervoersverbod. Van den Bijgaart: 'In de warme zomer van 2001 steeg het celgetal ook door hittestress. In de zomer van 2002 hebben we ook het gemiddeld celgetal en het percentage kor-

Familie Verhoef melkt in nieuwe stal hogere kwaliteit

In het najaar van 2002 verhuisden Nico (57), Nel (51), Linda (26) en Petra (21) Verhoef met hun melkvee van Haarzuilens naar Wieringerwerf. In de nieuwe stal is een twee keer zeven visgraat melkstal gebouwd waarin met zeventig koeien het quotum van 677.000 kg wordt volgemolken. Linda Verhoef: 'Sinds de verhuizing is de melkkwaliteit alleen maar beter geworden. Afgezien van de melkmachine is alles nieuw, waarschijnlijk komt een deel van de kwaliteitsverbetering hierdoor.' Op het oude bedrijf lag het celgetal rond de 120.000, nu is dit gedaald naar gemiddeld 92.000 cellen per milliliter. Het kiemgetal schommelt rond de drieduizend.

De nieuwe stal is volledig onderkelderd. De ruimte onder het tanklokaal die hierdoor is ontstaan wordt benut als machinekamer. 'Dit is een vorstvrije droge ruimte die op deze manier goed gebruikt kan worden. Boven de grond hebben we nu ruimte over voor een hygiënesluis en een ziekenstal. Mocht KKM een hygiënesluis verplicht stellen dan hebben we daar vast rekening mee gehouden', vertelt Linda Verhoef. 'Eigenlijk zijn de meeste regels van KKM op ons bedrijf overbodig. De registratie wordt al lange tijd goed bijgehouden en bij de nieuwbouw hebben we extra aandacht besteed aan koecomfort. We willen het zelf allemaal goed voor elkaar hebben.'

van boven naar beneden:
figuur 1 – Verloop gemiddeld kiemgetal
figuur 2 – Verloop gemiddeld celgetal
figuur 3 – Verloop gemiddelde zuurtegraad melkvet

tingsgevallen eind augustus, begin september weer zien pieken na een aantal warme dagen.' De gemiddelde zuurtegraad melkvet stijgt langzaam (zie figuur 3). Van den Bijgaart: 'Het oplopen van de zuurtegraad melkvet is marginaal. Gedeeltelijk kan de toename verklaard worden door het groter wordende aantal robotmelkers. Voor deze bedrijven geldt dat de melkintervallen korter zijn. Hiervan weten we dat dit gepaard gaat met een grotere gevoeligheid voor vetsplitsing en dus een hogere zuurtegraad melkvet.' Bij het PV in Lelystad wordt dit jaar gestart met een onderzoek naar de vrije vetzuren in relatie tot de automatische melksystemen.

Christel van Raay

Hebben borgingssystemen als KKM en IKM wel of geen invloed op melkkwaliteit?

Kwaliteit in de melktank